

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 286. — Štev. 286.

NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 8, 1936 — TOREK, 8. DECEMBRA 1936

Volume XLIV. — Letnik XLIV.

FRANCO PRIPRAVLJA ZADNJI, OBUPNI NAPAD

PREDNO SE SESTANE LIGA NARODOV, SKUŠAJO FAŠISTI DOSEČI ČIMVEČ USPEHOV

Mogoče bo še danes pričel splošen napad na glavno mesto. — Prebivalstvo se zadrži mirno. — Republika ujeti 32 nazijev. — Španski fašisti so preiskali 6 ruskih parnikov. — Parniki so vozili večinoma premog.

MADRID, Španska, 7. novembra. — Madrid je pripravljen na nov napad, ki more priti vsak dan. Vlada niti najmanj ne prikriva, da mora napad vsak čas priti in navdušuje branitelje, da napno vse svoje sile, da sovražnika odbijejo.

Nikdo ne ve, kdaj bo general Franco pričel s splošnim napadom, najbrže pa v torek 8. decembra, na praznik brezmadežnega spočetja in dva dni pred zborovanjem Lige narodov v Ženevi. Stara navada fašistov je vzeti, kolikor je mogoče, pred sejo Lige narodov, ker si se s tem ojačijo svoje stališče pred Ligo. To se je pogosto zgodilo tekom abesinske vojne in ta politika se je večinoma izkazala za dobro. Dvomljivo pa je, da bi mogel general Franco v dveh dneh zavzeti mesto, kajti morala vladnih čet in madridskega prebivalstva je boljša, kot je bila še kdaj.

Vsakdo z napetostjo čaka, kaj bo doživel Madrid prihodnje dni. Do sedaj general Franco na Madrid še ni vrgel vse svoje sile v artilerijo in aeroplanih. Nikdar še ni naenkrat pričel napadati mesta z vseh strani, temveč je zaporedoma udaril na različnih krajih. Sedaj pa je Franco dobil precejšnja ojačenja, zlasti se mu je pridružilo mnogo Nemcev, katere bo poslal proti mednarodnim prostovoljcem, ki se bore na vladni strani.

Nikdo ne more prerokovati, da bo general Franco uspel s svojim napadom, kajti zadnje tedne je bil Madrid zelo utrjen in morala vojaštva je na višku.

Madridčani mnogo trpe vsled hudega mraza. Ker je tudi mnogo hiš porušenih, so nastanjeni zelo tesno in se je bati, da izbruhnejo kake epidemije. Sicer je zapustilo mesto okoli 250,000 prebivalcev, toda ravno toliko število jih je pribežalo v mesto iz okolice.

MADRID, Španska, 7. decembra. — V Usera okraju na fronti pred Madridom so vladne čete ujele 32 nazijev. Vlada tudi naznanja, da sta bila pri Vitoriji izstreljena dva italijanska Caproni aeroplana.

Fašisti so pričeli zapuščati Vitorijo, ko so Baski dobili ojačenja in so pričeli prodirati proti mestu.

Poročilo iz Santanderja tudi naznanja, da je pričela vladna armada napadati fašistično glavno mesto Burgos. Pred mestom je že prišlo do hudega spopada in so se fašisti v neredu umaknili in republikanci so zaplenili več tovornih avtomobilov municije in različnega orožja. Vladne čete so postavile artilerijo okoli Burgosa in v kratkem se bo pričel splošen napad na fašistično postojanko.

Fašistično artilerijsko streljanje na Madrid se je nadaljevalo v nerednih presledkih. En strel je padel na Calle Hortalez in je bilo ubitih več civilistov. Drugače je bila madridska fronta primeroma mirna.

MOSKVA, Rusija, 7. decembra. — Fašistične bojne ladje so v Sredozemskem morju vstavile 6 ruskih parnikov in ko so jih preiskali, so jim dovolili voziti dalje.

Nek ruski parnik je vozil nemški premog iz Rotterdama v neko italijansko пристanišče. Parnik Harkov je neka fašistična bojna ladja vstavila in ga odpeljala v Palmo, kjer je moral ostati dva dni, predno mu je bilo dovoljen nadaljevati svojo pot. Harkov je vozil premog iz Rotterdama v Porto Ferrao.

Kraljeva odločitev je še tajna

J. P. MORGAN BO PONOVO ZASLIŠAN

Danes se je pričelo javno zaslišanje. — Senadni odbor preiskuje financiranje raznih železnic.

WASHINGTON, D. C., 7. decembra. — Senadni odbor bo danes pričel z javnimi zasliševanji glede financiranja železnice in bo povabljenih najmanj devet mogoteev železniškega in bančnega sveta.

Predsednik meddržavne ga trgovskega odbora sen. Wheeler je rekel, da bo preiskava zadala tej železniški trgovini smrtni udarec. Kot pravi senator, bo najbrže na zaslišanje povabljen tudi velebankir John Pierpont Morgan iz New Yorka.

Najprej bo odbor preiskoval financiranje železniškega kraljstva umrlih bratov Van Sweringen, toda preiskava se razteza na 25 železnic. Vlada se zelo zanima za financiranje železnice, ker je potom Reconstruction Finance Corporation raznim železnicam posodila mnogo milijonov dolarjev in samo Van Sweringove železnice so prejele od vlade 67 milijonov dolarjev posojila.

V seznanu pri se nahajata dva newyorška bankirja, predsednik Guaranty Trust Company William C. Porter in predsednik Manufacturers Trust Company Harvey D. Gibson.

V torek bo komisija za poročevalni promet zopet pričela preiskovati American Telephone and Telegraph Company. Posebni senadni odbor pa bo prihodnje dni odločil, ako tudi uvede javno zasliševanje glede izdatkov v predsedniški kampanji.

OPOJNE PIJACE JE PREPOVEDANO POŠILJATI PO POŠTI

WASHINGTON, D. C., 5. decembra. — Poštna uprava je danes ponovno opozorila poštarje, da je prepovedano pošiljati po pošti opojne pijače, da je treba take pošiljatve zapleniti in da je odpošiljatelj podvržen kazni.

FRANCIJA BO IMENOVALA NOVEGA POSLANIKA

PARIZ, Francija, 4. dec. — V parlamentarnih krogih prevladuje mnenje, da bo bivši trgovinski minister Georges Bonnet imenovan za novega francoskega poslanika v Združenih državah.

Sedanji poslanik Andre Lefevre de Laboulaye bo odpoklican.

SLAVNOSTI V SOVJ. UNIJI

Več milijonov delavcev je korakalo čez Rdeči trg. — "Naprej v komunizem!" je sovjetski poziv na delavstvo sveta.

MOSKVA, Rusija, 7. dec. — Več milijonov delavcev je korakalo v nedeljo čez Rdeči trg v Moskvi, medtem pa je predsednik moskovskega izvrševalnega odbora komunistične stranke, Nikita Hrušov s tribune Ljoninove grobnice bral novo ustavo, ki je bila v soboto z nekaterimi prenebnami sprejeta na sovjetskem kongresu. Proti koncu je rekel Hrušov, da je nova ustava izpolnila sanje več stoletij.

Vsa slovesnost se je vršila med gosto meglo, tako da ni bilo niti mogoče videti stolpov Kremlja. Težko je bilo celo razločiti napise, katere so nosili delavci v paradi.

Na 50 čevljev dolgi zastavi, ki je bila razobešena na neki hiši na Rdečem trgu, je bil napis: "Pod zastavo stranke Ljenuina in Stalina in pod novo Stalinovo ustavo naprej v komunizem."

Stalina ni bilo med sovjetskimi voditelji na Ljenuinovi tribuni. Tudi izmed diplomatov je bil samo španski poslanik Marcelino Pascua. Ako so drugi diplomati izostali zaradi megle in dežja, ali pa če mogoče niso bili povabljeni, ni bilo mogoče izvedeti.

Okoli poldneva je pričel Hrušov svoj govor pred milijonsko množico.

"Moskva pozdravlja svetovni proletarijat in mu čestita k novi ustavi," je rekel Hrušov. "ki je luč za delavstvo dežel celega sveta. Z njeno potrditvijo je vseruski kongres uresničil sanje več stoletij. Solnce komunizma je vzšlo nad svetom."

Med drugim daje tudi ustava sovjetski vladi pravico, da v slučaju potrebe napove vojno, ako ni kongres v zasedanju.

NAZIJI LETELI ČEZ BEOGRAD

BEOGRAD, Jugoslavija, 6. decembra. — Šest nemških aeroplanov, ki so bili na potu v Sofijo, je letelo nad Beogradom, pred nekaj dnevi pa je v isto smer letelo 8 nemških aeroplanov, katere so vodili nemški častniki v civilnih oblekah. Jugoslovanski vladni krogi so mnenja, da se Bolgarska skriva oborožuje navzlic temu, da je Bolgarski po mirovni pogodbi prepovedano imeti zračno silo, ali pa lete aeroplani dalje proti Španiji.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI, 216 W. 18th Street, New York City.

LJUBOSUMEN MOŽ MUČIL SVOJO ŽENO

Dve leti jo je neprestano mučil. — Z užigalicami ji je žgal podplate, da mu je priznala svoje grehe.

39 let stari Alert Mansfield iz North Baldwin na Long Islandu je bil obdolžen napada po drugem redu, ker je svoji 35 let stari ženi Ruth z užigalicami žgal podplate, da jo je prisilil, da je priznala zakonsko nezvestobo ter je bil pridržan brez varščine za veliko poroto.

Mrs. Mansfield, ki je v petek zvečer pobegnila iz hiše in jo je v soboto zjutraj skoro nezvesto našel mek detektiv v Baldwinu, je izpovedala, da jo je njen mož že dve leti mučil ter da jo je v petek prisilil, da je sezula čevlje in nogavice in ji nato ožgal podplate.

Detektivu je rekla, da nima nad seboj nikakega greha in da te muke prenašala samo zaradi svojih treh nedoletnih otrok. Bila je tako slaba, da jo na policijski stražnici niso hoteli takoj izpraševati, povedala pa je še, da jo je njen mož pogosto prisilil, da je z iztegnimi rokami morala stati na eni nogi ter ji je pri tem na roke obesil težke uteži. In če je utrujena povsila roke, jo je z jermenom tako pretepel, da je bila pozneje po več dni bolna. Ob drugih priložnostih jo je, kadar ni hotela vstreti njegovim željam, suval z rokami in nogami.

MUSSOLINI NAMERAVA POLETETI V ABESINJO

RIM, Italija, 5. dec. — Tukajšnje časopise poroča, da se namerava ministrski predsednik Mussolini prihodnje dni podati v letalom v Abesinijo, kjer si bo ogledal osvojenno ozemlje. Posluževal se bo najnovejšega letala, ki leti z naglico 260 milj na uro. Poletel bo iz Rima naravnost v Addis Ababo.

ROJAKI, NAROČITE!

SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR za leto 1937 Stane 50c
BLAZNIKOVA PRATIKA za leto 1937. Stane 25c
ŠTIRI KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE za leto 1937. — Stanejo \$1.50

Naročili smo tudi knjige MOHORJEVE DRUŽBE (stanejo \$1.50) in ko jih dobimo, bomo objavili v listu.

KNJIGARNA "Glas Naroda" 216 W. 18th Street, New York City.

VAŽNE KONFERENCE S KRALJICO IN ANGLEŠKIM NADŠKOFOM

LONDON, Anglija, 7. decembra. — Vsled splošne ljudske zahteve, da kralj Edvard ne odstopi, je kabinet sinoči sklenil, da še nekaj časa preloži svojo zahtevo, da se kralj odpove Mrs. Simpson ali pa angleškemu prestolu.

ELLY BEINHORN DOSPELA V BEOGRAD

BEOGRAD, Jugoslavija, 5. dec. — Na poletu iz Berlina proti Capetownu v Južni Afriki sta danes tukaj pristala letalka Elly Beinhorn in njen spremljevalec Bern Rosemeyer. Razdaljo med Berlinom in Beogradom sta preletela v štirih urah in desetih minutah.

HAMILTON NAJ OSTANE

WASHINGTON, D. C., 5. dec. — J. M. Hamilton je pred nekaj dnevi izjavil, da ob odstopil kot načelnik narodnega odbora republikanske stranke. Prijatelji mu na vso moč priporočajo, naj ostane. 17. decembra se odbor sestane, in pri tej priliki bo Hamilton predložil svojo resignacijo. Ostal bi le pod pogojem, da mu odbor nikoli izrečejo zaupnico. To se pa najbrž ne bo zgodilo, kajti do sedaj ni še noben kampanjski vođa s svojim kandidatom čako nesrečno pogorel kot je Hamilton z Landonom.

SODNIK BO ŽENSKO MILOSTNO SODIL

PITTSBURGH, Pa., 5. dec. — Sodnik M. A. Musmanno, načelnik okrajnega sodišča je izjavil danes, da bo prisodil ženskam le dve tretini kazni, ki bi jo v istem slučaju prisodil moškemu.

Ženska, — je poudaril, — šk. Če obsodim žensko na dvajset dni zapora, jo s tem istotako ali pa še bolj kaznujem, kot če bi obsodil moškega na tri deset dni.

SLEPAR OBDOJEN

RUTLAND, Vermont, 5. dec. — Bivši knjigovodja J. C. Cooklin je ponoveril \$124,000. Sodnik ga je obsodil na deset let ječe.

SESTRA HREPENI PO PETORČKAH

NORTH BAY, Ont., Canada, 5. dec. — Osemletna Rose Dionne, sestra sloviti petorček, je pisala Miklavžu: — Prosim te, prinesi mi za božič novo obleko, orehov in slaščic. Predvsem pa pripelji nazaj mojih pet sestric.

Kakor znano, so petorčke v vladni oskrbi. Oče, mati, bratje in sestre jih smejo videti le enkrat na mesec.

Kabinet je imel dve seji, nato pa je imel ministrski predsednik Baldwin še konference s kraljico-vdovo Marijo in canterburškim nadškofom. Pozneje je Baldwin oznanil, da bo podal svoje poročilo v poslanski zbornici. Angleški narod z veliko napetostjo čaka, za kaj se je kralj odločil in se boji, da se bo odpovedal prestolu.

Razširjene so tudi govorice, da je kralj že pred dvema dnevi podpisal svojo odpoved in da je kabinet samo razpravljalo o finančnih zadevah kralja Edvarda in o njegovem nasledniku.

Pred Baldwinovim uradnim stanovanjem na 10 Downing St. in pred Buckingham palačo in po drugih krajih so se zbrale velike množice ljudi. Policija je demonstrante le s težavo obvladala, ko so klicali: "Kralja hočemo; doli z Baldwinom!"

Kabinet je tudi v veliki zadregi, ker je kralj Edvard zahteval, da v slučaju njegovega odstopa ne postane njegov naslednik brat Albert, vojvoda York, niti njegov drugi brat George, vojvoda Gloucester, temveč njegov najmlajši brat Henry vojvoda Kent, ki je poročen z grško princeso Marino.

CANNES, Francija, 7. dec. — Mrs. Wallis Simpson, ki je izmučena in nervozna zaradi dogodkov, ki so pretresli angleško cesarstvo, pravi, da niti najmanj ne ve, kaj bo napravil kralj Edvard "Kralj sam mora odločiti," je rekla.

V vili Hermana Rogersa je rekla, da se kralj še ni odločil, kar celi svet s tako napetostjo čaka.

Da se umakne časnikarskim poročevalcem, je pripravljena bežati pred njimi na jahti, s katero se je poleti vozila s kraljem po Sredozemskem morju. Ako se Edvard odpove angleškemu prestolu, se ji bo pridružil.

LINDBERGA BI RADI ZA GOVERNERJA

ATLANTIC CITY, N. J., 5. decembra. — "Sunday Press" je izvedel baje iz zanesljivega vira, da skušajo vplivni republikanski voditelji pregovoriti polkovnika Charlesa A. Lindbergha, da bi nastopil pri prihodnjih volitvah kot republikanski kandidat za governorja. Ta sklep je dozorel na seji, ki se je nedavno vršila v Newarku in katere se je udeležilo 15 najbolj uglednih republikancev.

"Glas Naroda"

(A Corporation)

Owned and Published by

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

Frank Sakar, President

L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
215 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja za Ameriko in ... \$7.00
Kanado ... \$6.00
Za pol leta ... \$3.50
Za četrt leta ... \$1.50
Za New York na celo leto ... \$3.00
Za pol leta ... \$1.50
Za inozemstvo na celo leto ... \$7.00
Za pol leta ... \$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Dopis brez podpis in osebnosti se ne prištevajo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznanja, da hitreje najdemo naslovnik.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelji in praznikov

"GLAS NARODA", 215 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

KAKO SE OBOROŽUJEJO

Nedavno je izšel letopis Lige narodov, ki vsebuje med drugim podatke o oboroževalnih izdatkih poedinih držav v lanskem letu.

Dočim so prispevki narodov za vojaštvo leta 1925 znašali "samo" tri in pol milijarde zlatih dolarjev, je ta vsota že leta 1930 narasla nad štiri milijarde.

Naslednje leto je ostala na isti višini, leta 1932 je celo nekoliko nazadovala, a potem spet narasla na štiri in pol milijarde.

Leta 1934 so ljudstva izdajala že skoro pet milijard dolarjev za vojne namene, lansko leto je dosegla vsota rekordno višino pet in pol milijarde, ki je pa letos zopet prekošana in ni pričakovati, da bo prihodnje leto v tem pogledu kaj boljše.

Če bi človeštvo porabilo to, kar izdaja za vojaške namene, za kakšen boljši namen, bi lahko bilo nešteto milijonov ljudi, če ne odpravilo, vsaj zelo omililo.

Velikanske vsote bi bile na razpolago za kulturne namene, šole, bolnišnice, zavetišča za stare ljudi itd. Poleg tega bi se lahko zelo zmanjšali davki, ki pritiskajo danes vse zdravo življenje ob tla.

MEZDE V ŠPANJI

Fašistom naklonjeno časopisje kaj rado označuje španskega generala Franca in njegove pristaše za nacionaliste, torej za ljudi, ki se bore za svojo domovino in so pripravljeni v ta namen vse žrtvovati.

To bi pomenilo, da naj bodo v Španiji, ki je pretežno poljedelska, deležni sadov zmage predvsem poljedelci.

Mezde delavcev, zaposlenih na kmetijah, naj bodo merilo. Ko je prišla na krnilo prva republikanska vlada, je farm-skim delavcem znatno povišala mezde, ki so znašale dotedaj od ene do poldruge pežete (10-15 centov) na dan.

Ker veleposestniki niso mogli tega preboleti, so meseca novembra 1933 financirali volitve ter prodrli s svojimi kandidati.

Kakorhitro so prevzeli kapitalisti vladne vajeti, so farm-skim delavcem znižali mezde za petdeset odstotkov. Zvišala jih jim je šele vlada Ljudske fronte.

Kakšno stališče zavzema Franco napram delavskim med-zdam?

Njegovo glasilo je nedavno objavilo okrožnico, v kateri je tudi naslednja določba:

— Vsaka občina mora sestaviti seznam nezaposlenih. Podjetniki lahko izbirajo iz seznama delavce, ki so jim povšči. Glede delavskih mezd veljajo pogodbe, sklenjene pred 16. februarja tekočega leta (torej zopet po 10 oziroma 15 centov na dan).

Po tem lahko vsakdo presodi, s kakšno domovinsko ljubeznijo so navdani vstati.

General Franco in njegovi ljudje se bore za zemljo španskih kapitalistov in veleposestnikov.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

V ponedeljek 14. decembra se vrši v mestnem avditoriju v Clevelandu dolgo pričakovana rokoborba med najboljšim slovenskim rokoborcem Eddie Simmsom (Simončič) in med znanim zamorskim atletom Joe Louisom, ki je bil dosedaj samo enkrat šele poražen. Za to borbo prevladuje nenavadno zanimanje po širnem Clevelandu pa tudi izven Clevelanda. Simms je dobro treniran in pripravljen za nastop.

Prejšnji ponedeljek ob polnoči je v Clevelandu kap za dela 53-letnega samskega L. Piškurja. Rojen je bil v fari Zatični na Dolenjskem, kjer zapušča več sorodnikov. V Ameriki je bival 30 let.

V Burgettstown, Pa., je bil John Cuder, star 56 let in rojen v Trentu nad Bovecem na Primorskem, 2. decembra ubit pri delu v premovalni. Plast kamenja se je usula nanj in bil je na mestu mrtev.

Nenadoma je umrla v Sheboyganu Frances Resnick, stara 53 let. Zadela jo je srčna kap.

V Roundup, Mont., sta odprla Electric, Frigidaire in Radio prodajalno tu rojena Slovenca, brata Polsak, sinova Maksa Polsaka.

V Virginiji, Minn., je bila zadnje dni obravnava, pri kateri so Louis Vrbic, John Malovrh in Anton Zganjar iz Gilberta iztožili od gilbertskega šolskega distrikta večjo vsoto poravnave zaradi nepostavnih stroškov. Poravnava je pokrila bondna družba.

V Chisholmu, Minn., je zakonska dvojica Frank Sterle slavila srebrno poroko.

V Chisholmu, Minn., sta se poročila Joe Zalar in Helena Kočvar.

Jos. F. Pribeg iz Eveltha, Minn., toži Stanleyja Morna in Lovrenca Peterko za \$10,000 odškodnine, ker sta 12. sept. t. l. z avtom do smrti povozila Fr. Pribega.

One, ki nameravajo razveseliti svoje v domovini z denarnim darom, opozarjamo, da nam morajo biti pošiljatev poslane do 9. decembra, če hočejo, da bodo za Božič dostavljene naslovnikom v domovini.

Kdor pošlje po 9. decembru in želi, da bo pošiljatev pravočasno dostavljena, mora priložiti \$1. za kablogram.

POTNIŠKI ODDELEK
"GLAS NARODA"
216 W. 18th Street
New York City

Iz Milwaukee, poročajo: — V sredo 24. novembra je v okrajni bolnišnici umrl Fr. Poiskruh star 58 let in rojen v Gornjem gradu na Štajerskem. Stisnila ga je zavrtna bolezen v grlu, ki ga je mučila že delj časa, pred tremi tedni pa ga je priklenila na bolniško posteljo. V Ameriko je prišel pred 25 leti.

— Delni mrtvoud je zadel rojakinjo Mary Remic, ki leži v Emergency bolnišnici. — Valentin Razborek se že dalj časa nahaja resno bolan v domači zdravniški oskrbi. — Pri delu se je nevarno opekel Avgust Vodnik, ko se mu je po levi roki nad zastepjem razlil vreli asfalt ter mu prizadel hude opekline. Dva dni se je zdravljal v bolnišnici, zdaj se pa zdravi doma.

MOŠKI NE BODO VEČ GOLJUFALI ŽENE

Neka ogoljufana služkinja v Budimpešti je osnovala informacijsko pisarno, ki naj bi bila na razpolago drugim služkinjam. Osnovateljica je izkusila na lastni koži, da gre moškimi, ki snubijo služkinje, večinoma samo za njih prihranke, dekleta pa imajo toliko dela, da ne utegnejo proizvedovati o njih pravih namelih in razmerah. Nova pisarna bo torej zanje za majhno odškodnino prevzela nalogo, da točno dožene, ali je vse res, kar kakšen snubač pove kakšni služkinji, ali ni morda že zaročen, ali nima kaj na vesti itd.

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik v Zdrženih državah.

Marku Rupniku v spomin.

V soboto dopoldne dobim kratko brzojavko:

— Brat Marko mrtev. Pogreb bo v torek, Peter Rupnik.

Ostrmel sem in kar nisem mogel verjeti svojim očem.

Marko mrtev ... Saj je bil še spomladi kakor hrast v gorah. Ali ga je bolezen pobrala, ali ga je smrt pri nevarnem delu pokosila?

Marko Rupnik mrtev. Pravi, da smrt ne izbira, da vse vprek kosi, včas po dolgem, včas poče.

Zdi se mi pa, da je topot izbirala in za svojo žrtev izbrala najboljšega med dobrimi. Kajti bil je cel mož — po duhu in po telesu, če bi mu pa skušal dobiti po sreči vrstnika, bi ga dolgo iskali in bi mu ga najbrž ne našel.

Z Markom sva se poznala že dolgo let, todo do letošnje pomladi ne osebno. V pisnih sva se pomenila, kdo in kaj sva in odkod.

Od Idrije do Hotedrice, dobrih dvajset kilometrov, od New Yorka do Coverdale v Pennsylvaniji kakšnih petsto milj. Toda naju ni ločila nobena daljava, ker sva si bila po dušah sorodna in sva drug drugemu zrla v srce.

Najino prvo srečanje je bilo zame velik praznik. Tako mi je bilo, kot da bi se sestal z bratom, s katerim sem čutil, pa ga nisem še nikdar videl dotlej. V dveh kratkih dneh sva si povedala več kot če bi vse življenje skupaj preživela.

Pokojni Marko je živel in služil trem svetovom: družini, majni in znanju.

Družina mu je bila prva. Kako bi omogočil otrokoma boljše in ugodnejše življenje kakor ga je sam imel; kako bi ju z dobrim vzgledom in lepimi manj obdržal na poti pravice, resnice in poštenosti.

Kot premogar je bil pokojni Marko borec. da malo takih. Petindvajset let je delal v pennsylvanskih majnah. To se pravi: četrt stoletja boja s podzemskimi elementi in četrt stoletja boja z objestnimi gospodari, ki ne puste premogarju živeti kot se človeku spodobi.

Tretji — najlepši njegov svet — je bila pa knjiga. Cital je vse, kar mu je prišlo v roko. V čtivo se je poglubil in ga potem po svoje preudaril.

V leposlovju, zemljepisju, zgodovini, v političnih, svetovnih in socialnih problemih je bil kakor doma.

Tega svojevrsnega človeka, takršnih ameriški Slovenci nismo imeli in nimamo dosti. torej ni več. Izguba je nenadomestljiva; praznine, ki je nastala za njim, ne bo mogoče dopolniti.

Spomladi sva se ločila na visokem hribu nad Coverdalom. — Torej na svidenje drugo pomlad, — so bile njegove zadnje besede, ki sem jih slišal.

Gledal sem za njim, ko je nekoliko ukričljen in trudnih korakov stopal v dolino in izginil med kompanijskimi barakami.

Težko mi je bilo tedaj, danes mi je neizmerno težje. Vsako slovo je britko, slovo za vselej pa vseka nezalježno rano v srce.

In če bom še kdaj hodil po tistih pennsylvanskih krajih, bom gledal, da bom prišel spomladi in vprašal za Markov grob, da bom v mislih še enkrat z njim pokramljal.

Lahka naj Ti bo premogova zemlja. Marko. Dobra zaanica sta si. Petindvajset let si vrtal in ril po njeni notranjščini in prinašal iz nje zaklade — za druge.

Zdaj pa postaja v miru in pokoju njen bistveni del.

J. T.

Dopisi.

S pota.

Leto 1936 se bliža koncu. Še par tednov, pa bomo v novem letu.

V tekočem letu se mi ni dobro godilo. Bolezen je sledila boleznim, in vsak dan se bojim, kaj bo prinesel jutrišnji dan.

Pisem, v katerih mi žele rojaki in prijatelji zdravja, sem zelo vesel. Vabijo me v Californijo ali v južni del države Texasa.

Lepo se jim zahvalim za vabila in za dobre besede ter jim želim vesele praznike in srečno novo leto.

Matija Pogorelec.

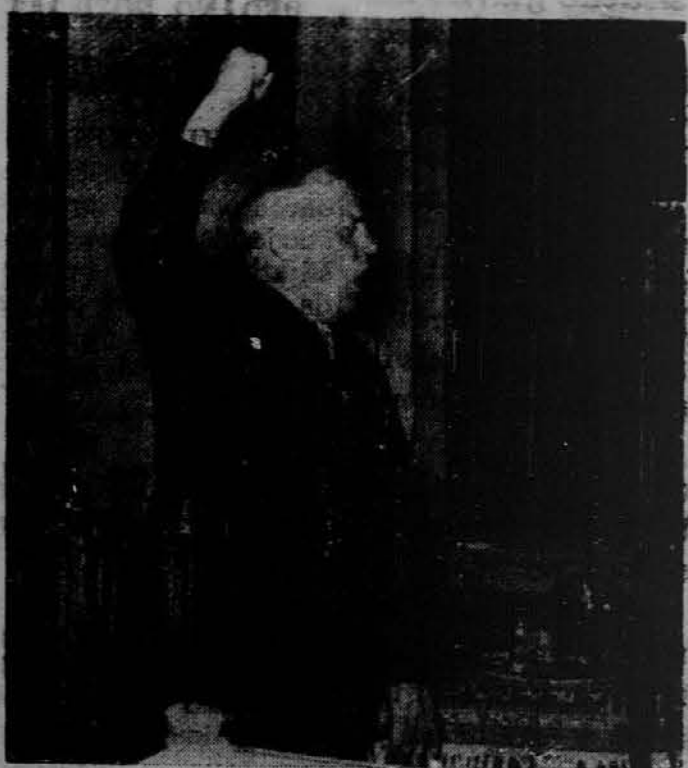
MATI IN SEDEM OTROK ŽRTEV POŽARA

CHICOUTIMI, Que., Canada, 5. dec. — V kleti hiše, v kateri je prebival Edward Brasseur je eksplodirala kana golina. V hipu je bila vsa hiša v plamenih. Farmer in najstarejša hči sta se rešila, farmerjeva žena in sedem otrok je pa postalo žrtev plamena.

SMRTNA KOSA

V soboto je umrla v Brooklyn rojakinja Magdalena Dovjak. Truplo leži v hiši 1688 Gates Ave., Ridgewood. Pogreb bo v sredo dopoldne s svetlo mašo v St. Brigid's Church na Linden St., Ridgewood. Bila je članica društva sv. Jožeta KSKJ. Sorodnikom naše sožalje.

WILLIAM GREEN

predsednik Ameriške Delavske Federacije, fotografiran na konvenciji, ko je gmel pr oti Lewisu in tovarišem.

Peter Zgaga

V Californiji je mesto Hollywood, kjer je središče ameriške kinematografske industrije.

Tam so zbrani kinematografski umetniki vsega sveta.

Družba potroši na milijone dolarjev, predno je slika dovršena. Včas je treba zgraditi cela mesta s trgovinami, gledališči, cerkvami in sploh z vsem, kar zraven spada. Fotografirajo par prizorov, nato pa mesto podro.

Sedaj grade velikanski kolizej, ki bo čisto po rimskem vzorcu. V njem bodo predstavljali trpljenje kristjanov.

Gradnja kolizeja bo veljala petstotisoč dolarjev.

Toda to je malenkost. Vprašanje je, kje bodo kristjane dobili.

Precej pozno zvečer se je vršila poroka. Nevesta je bila že štirikrat vdova, ženin pa neizkušeni možiček, ki ga je spretno ujela v svoje mreže.

Ko stopita na cerkveni prag, je župnik že stal pred oltarjem. Vsled neznanega vzroka pa naenkrat ugasnejo v cerkvi vse luči. Bilo je temno kakor v regu.

— Tam počakajte, — je posvaril župnik svate, — da bo cerkveni luči prižgal.

Štirikratna vdova je pa prišla ženina za roko in varno vlekla za seboj proti oltarju.

Pri tem mu je šepetala: — Le varno za menoj... Jaz poznam pot.

Zdravniki so dognali, da dekleta najhitreje rastejo v petnajstem letu, fantje pa v sedemnajstem.

To je resnica. In resnica je tudi, da ravno v teh letih zrastejo starišeni čez glavo.

Ženin in nevesta sta prišla k spravevanju.

Gospod je bil strog in je strogo izpraševal.

Oba — ženin in nevesta — sta dobro odgovarjala.

— Sveti zakon ni kar tako, — je rekel slednjič župnik. — Sveti zakon pomeni novo življenje. Povejte mi, če sta se na to novo življenje pripravila?

Spogledala sta se. Nevesta je zardela in povesila pogled, dočim je ženin gledal skozi okno nekam v daljavo.

Nvesta je vedno bolj rdeela, ženin jo je pa s komolcem suval pod rebra in šepetal: — Tak reci mo, da ja.

— Ja, — je zasopetala nevesta.

Tedaj se je tudi ženin skoraj zil.

— Malo boječa je, gospod župnik. Toda pripravila sva se. Dober mesec po poroki boste že krstili.

Na svetu je dosti zanimivosti. Tudi pokopališča niso brez njih.

Ej, iz nagrobnih napisov se da marsikaj razbrati...

Pravi, da je na nekem čikaškem pokopališču zapovrstjo pet mramornatih spomenikov. Vsi so enaki, edino različne napise imajo.

Na prvem je zapisano: — Tukaj počiva Milly Pep, prva žena Johna Bakerja.

Na drugem je zapisano: — Tukaj počiva Anna Smith, druga žena Johna Bakerja.

Na tretjem je zapisano: — Tukaj počiva Beba Samuel, tretja žena Johna Bakerja.

Na četrtem je zapisano: — Tukaj počiva Katarina Ford, četrta žena Johna Bakerja.

Na petem spomeniku je pa zapisano: — Tukaj v miru počiva John Baker.

Besede "v miru počiva" so vklesane z velikimi zlatimi črkami.

Hitite

z božičnimi darili.

Ker nastajajo zaradi nestalnosti na denarnem trgu včas precejšnje zamude pri dostavljanju denarnih pošiljatev, opozarjamo rojake, naj že sedaj odpošljejo svojem v domovino denarna darila, namenjena za Božič.

Ce pošljete sedaj, vam lahko jamčimo, da bodo pošiljatev pravočasno dospeli.

SLOVENIC PUBLISHING CO. (Travel Bureau)
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.50	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.25	Lir 200
\$ 7.20	Din. 300	\$ 30.00	Lir 500
\$11.20	Din. 500	\$ 57.00	Lir 1000
\$23.00	Din. 1000	\$112.50	Lir 2000
\$45.00	Din. 2000	\$167.50	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVŽEŠNE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali lirah dovoljume se boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5. — morate poslati	\$ 5.75
\$10. — " " "	\$10.25
\$15. — " " "	\$15.75
\$20. — " " "	\$21.25
\$25. — " " "	\$26.75
\$30. — " " "	\$32.25
\$35. — " " "	\$37.75
\$40. — " " "	\$43.25
\$45. — " " "	\$48.75

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

S. O. FANGOR:

PES LJUDSKEGA KOMISARJA

Koder ljudskega komisarja se je potepal po ulicah. Ker je bil pes tak, kakršni so vsi, se ni nihče zmenil zanj. Ne sreča je pa hotela, da je mestni konjedec zapazil kodra in ker pes ni imel znamke, ga je takoj prijel. Spretno ko indijski metalec lasa, je zgrabil svojo žrtev z vrvo, ga potegnil k sebi in že čez nekaj hipov je bil koder interniran v konjederevem vozu. Toda koder ni niti bevsnil; le ponosno se je usedel v kot in je pazno motril svoje sotrpinke. "Tu pa nekaj ne bo v redu," je pomislil ubogi konjedec. "Vprašati moram stražnika."

"Tovariš redar," je klavirno zaklical. Ko se je bližalo veličastno oko postave, je vzel cepico z glave in je zbegano zajecjal:

"Jaz — sem nekega kodrčka — ujel. — A mogoče — je — je to pes — ljudskega komisarja — ali — kakega generala ..."

"Pokaži ga, kakšen je!" je odvrnil stražnik in se je sklonil k zamreženemu okencu. "Tale? Osel! Takle kilav pes naj bi bil generalov? Generali imajo je-rebičarje, japonske psičke s svilenim dlako, imajo hrte ... A tudi od ljudskega komisarja ne bo ta koder ... Dobro poznam njegova dva psa."

Konjederca je to pomirilo in obraz se mu je razvedril. Tedaj je pristopil iz neke stavbe hišnik, radovedno je pogledal v voz, a je koj odskočil.

"Kaj se ti je pa zgodilo?" ga je redar osuplo vprašal.

"To je koder ljudskega komisarja," je odvrnil hišnik svečanega obraza.

"Ljudskega komisarja?" Redarju je bilo, ko da so se tla zamajala pod njim.

"Takoj izpusti psa!" je narhulil konjederca. S temi besedami mu je dal tako zašusnico da je konjedercu zdrknila cepica na tla. — A ni ugovarjal in je s tresočo se roko odprl voz. Redar je medtem skušal z žvižganjem poklicati psa k sebi.

"Z avtom ga bomo odpeljali domov," je dejal.

"Ah, ti mrha ti mrha, kam pa hočeš s psom brez znamke?" je iznenada kričnil glas policijskega nadzornika. "Ali ne poznaš predpisov?"

Redar je bil ves iz sebe in je samo zajecjal:

"Saj je ... pes ... ljudskega komisarja."

Predstojnik se je zakrehotal: "Tepec neumni! Ali misliš, da hodi pes ljudskega komisarja sam po mestu? Pes ljudskega

komisarja je odlično bitje, ki ima za spremstvo slugo ali hišino ... Sicer pa ni, da bi se razgovarjali! Ali v voz s tem ščenetom!" je zaukazal. Konjedec je surovo pograbil kodra, ga brcnil in ga nagnal v voz.

"Hm, ta pes pa ni kar tako," je pripomnil neki branjevec iz bližnje branjarije. "Že po dlaki mu je videti, da pripada dragoceni pasmi. In kako skrbno je umit in počesan!"

Policijski nadzornik se je zamislil. "Mogoče je pa le pes ljudskega komisarja," si je dejal. Mahoma ga je pograbila jeza in zacepetal je pred konjedercem: "Izpusti kodra! Saj vendar vidiš, tepec, da je plemenit pes!"

Konjedec je planil k vozu, kot bi ga pičil škorpion.

"Ha, ha, plemenit pes," se je nekdo zasmejal blizu policijskega nadzornika. "Ha, ha, kako se spozna na pse ... Vsi so se ozrli in so zagledali mestnega svetnika Pjetrova.

"Dobro jutro, tovariš," ga je vradoščno pozdravil policijski nadzornik. "Torej mislite, da je tole kak navađen pes?"

"Takega garjavega ščeneta še ni videl nisem ne, dragi moj. Saj ima kar kalne oči. Kdo ve, mogoče je še stekel."

Policijski nadzornik se je ves zmedel. Konjederca je suval v rebra in je vpil ko besen nanj:

"Le čakaj, le čakaj, ti zverina neumna! Jaz ti bom že še pokazal, takole spuščati stekle pse iz voza! He, stražnik, jutri vržeš tega osla za dva dni v luknjo!" Konjedec v voz je oddrdal in čez nekaj hipov izginil izpred oči nadzornika.

Čez pol ure sta pa na isto mesto prišla dva policijska nadzornika in še trije višji nadzorniki in pet redarjev.

"Ali ni nihče videl novega psa ljudskega komisarja?" je neki uradnik vprašal ondotnega stražnika. Ta ni ničesar odvrnil, ampak je stekel za vozom konjederca in za njim je tekla vsa komisija.

Drugi dan so konjederca obsodili na tri mesece ječe. Mestni župan je moral plačati kaznen pet tisoč zlatih rubljev. Dotični redar in policijski nadzornik sta bila na podlagi paragrafa 3 (Splošnih službenih predpisov del I.) spodena iz službe. Po čudnem naključju pa ni bil prav nič kaznovan odgovorni urednik domačega lista.

Iz Slovenije.

VELIK POŽAR V ŠMARCI

V razdobju nekaj dni je sirenata tovarne Knaflič zopet oznanila okrog pol 9. zvečer, da v bližnji okolici gori. Zvedelo se je, da gori pri staroznani gostilni pri "Baragu" v Šmarci. Na mah so ulice oživele in ljudje so hiteli nekateri na Mali grad, drugi pa na lice požara. Ogenj je izbruhnil v gospodarskem poslopju za hišo in se je z nepopisno naglico širil. V obširnem gospodarskem poslopju je bil hlev, pod in drvarnica, ki je bila dobro založena z drvmi, zgornjih prostorih gospodarskega poslopja pa je bila velika množina slame, krme za živino itd. Tistim, ki so bili prvi pri požaru, se je posrečilo rešiti vsi živino iz hleva.

NAJDBA BELEGA MARMORJA

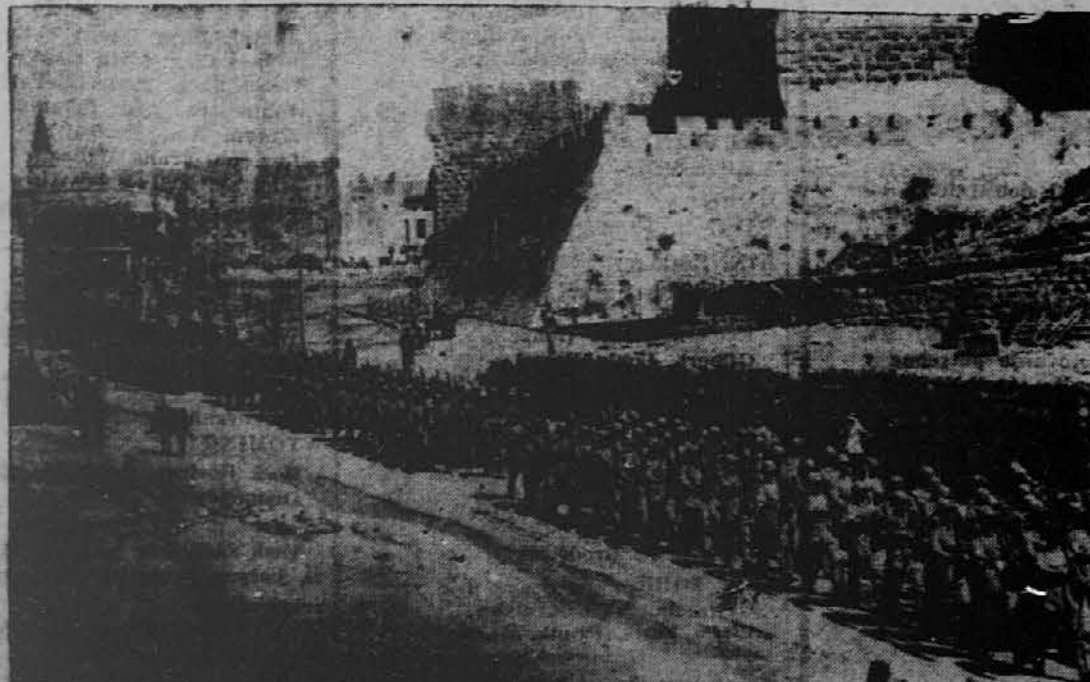
V oktobru so odkrili pri Novi Štifli na posestvu Rudolfa Fajdiga debele plasti kristalno be-

lega marmorja. Za marmor se je zanimal podjetnik, ki žida v Ribnici vojašnico in ga je že nekaj stotov porabil za tlakovanje hodnikov. Pri izkopavanju tega marmorja pravijo, da močno diši po žveplu in bi bilo na mestu, da se stvar po strokovnjakih preišče. Kamen se nahaja pol metra nad površino in sodijo, da vsebuje hrib mogočne sklade tega dragocene materiala.

TATINSKI KLEPAR PRIJET

Pred meseci so se pojavile v Ljubljani nenavadne tatvine. Tako je nekdo ukradel žlebnike s streh, trgal bakrene in cinkaste strehe ter odnašal pločevino. Med drugim je izginil velik kos cinkaste strehe s stranišča na Napoleonovem trgu, pločevina z neke hiše v Komenskega ulici ter več koptih kadi. Ta tat se je po zavadi delal, kakor da je zaposlen klepar, ki ga pošilja kakšno podjetje, bakreno pločevino

IZ NEMIRNE PALESTINE

Nedavno so dospeli v Palestino novi oddelki angleških vojakov, ki bodo ščitili Žide pred Arabci. Slika je bila posneta v Jaffi.

"GLAS NARODA"

pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

in kadi pa je prodajal trgovcem s kovinami, ako jih je hotel kdo kupiti. Policija je dolgo iskala, kdo bi to kradel ter je končno ugotovila, da to ne more biti nihče drugi, kakor kakor brezposelni pomočnik Mirko Čopič. Policija je dva dni tega Čopiča po dolgem iskanju našla in aretirala. Čopič je priznal skoraj vse očitane mu tatvine, razen tatvine pločevine raz javno stranišče na Napoleonovem trgu. Policija Čopiča še zaslusuje. Škoda, za katero sumi policija Čopiča, da jo je on povzročil, znaša okoli 8000 Din.

DR. JABORNEGG UMRL

Na Dunaju je umrl bivši celjski župan dr. Henrik Jabornegg, odvetnik v Gradcu. Pokojni je otvoril 1. 1895 v Celju odvetniško pisarno. Nekaj let pred vojno je postal celjski župan.

V ENEM LETU ŠESTKRAT STARA MAT!

KALSRUHE, Nemčija. 5. dec. — 55letna vdova Boschert ima triinajst otrok; od teh je devet poročenih. V teku enega leta je postala šestkrat stara mati. Vsega skupaj ima 17 vnukov.

POMORSKA VOJNA V BODOČNOSTI

Neki holadski pomorski strokovnjak se je bavil pred kratkim v rotterdamu listu "Nieuwe Curant" s tehničnimi problemi bodoče pomorske vojne. Na podlagi zadnjih pomorskih sporazumov, pravi ta strokovnjak, ni verjetna domneva, da bi se mogla pomorska vojna v bližnji bodočnosti kaj posebej spreminiti. Angieska admiraliteta je vršila že od 1. 1923 temeljite poskuse, da dožene učinkne bombnih napadov na ladje. Preizkušai so tudi učinkne plinskih bomb na vojne ladje. Ko so na zadnje preizkusili še pretilatske topove je admiraliteta izjavila, da bo bojna ladja ostala tudi v bodočnosti jedro vsega brodovja. Pomorske bitke bodočnosti bodo odločali nedvomno ladijski topovi. Letala bodo rabila v prvi vrsti za naravnavanje topovskega ognja, ki se bo začel, še preden bodo nasprotniki videli drug drugega.

V kolikor se bodo sovražne pomorske letalske sile enakovredne, se bo odigraval boj za prevlado v zraku, ki bo dajal le malo prilike za napade na ladijske enote. Tista stranka, ki si bo priborila nadmoč v ozračju, bo potem sovražno ladjeve obsipavala iz nizko letečih letal z bombami vseh vrst. Samo moderne ladje bodo zoper takšne napade zadostno zaščitne s krov, ki bodo vzdržali tudi bombe najtežjega kalibra.

V pomorskih bitkah se utede najslabše goditi matičnim ladjam za letala, zato jih bodo skušali držati v cim večji oddaljenosti od sovražnih pomorskih vojnihi sil. Če se bo sovražniku posrečilo, da bo napadel kakšno matično ladjo te vrste iz zraka, tedaj bo njena usoda v večini primerov zapečatena.

L. Ganghofer:

Grad Hubertus

:: Roman ::

69

Na glavnem čakališču je počil prvi strel in med številne odmeve se je mešalo zveneče ukanje gonjačev. Tišina, ki je kakor spala nad obširno gorsko dolino, je minila in se ni več vrnila. Vedno znova so se oglašali hrupni klici gonjačev, če so uzrli divjačino ali skušali spet naravnati vrsto, ki se jim je na težavnem svetu zmešala. Še trikrat je počila puška grofa Eggeja na glavnem čakališču kraj eretja, v kotu, kjer je sedel Vili, je padlo sedem strelav hitro zapovrstjo.

Samo pod skalno steno se ni nič ganilo. Tiho je bilo tudi pri limbi. S prekrizanimi rokama sedeč se je naslanjal Tasilo na drevo in v tihih mislih gledal gori proti počasni plavajočim oblakom, ki so jih rahlo zlatili zadnji žarki gasnočega sonca. Sanje njegove sreče so mu polnile dušo. Pač je vedel, da ga čaka še trd boj z očetom, a vedel je tudi, da bo zmagal. Misli so mu romale v lepo bodočnost, okoli njega so potonile gore z vsem, kar so nosile.

Negibno je sedel France za njim. Ko so se bližali gonjači že koncu cretne planjave, je žalostno pokimal predse: "Nič! Saj sem rekel!" Že je hotel seči po svoji pipi, ko je njegovo ostro uho ujelo v goščavi neki šum. "Pozor!" je šepetnil. Tasilo ni šul. France je sedel ko o kamenel in negibno upiral oči v presledek med rušjem, kjer se je prikazala mogočna glava šestnajsterka, počasi in neslišno. Lovcu je zalila obraz temna rdečica, to je bil jelen, kakršen že leta ni padel več v lovišču grofa Eggeja.

Že je stopila krasna žival s prostimi prsi iz gošče, a Tasilova puška je ležala še vedno na njegovih kolenih. Franceta je zaskrbelo, kajti divjačina je z iskrecimi se očmi že namerila pogled proti obema lovcema. S komaj opazno kretnjo roke je prijel France Tasila za jopič in ga pocukal. Zdaj se je sanjač prebudil. V istem hipu je zapazil jelena — pa tudi jelen je prepoznal svojega sovražnika in je skokoma odvršal čez zadnje nizke grme. Z vznak položenim rogovjem je grmel čez ozko drago in izginil onstran v gošči, kjer so se zgrnile nad njim veje. Še dolgo se je čulo glasno pokanje mladega vejevja.

Tasilo je pač zgrabil za puško, toda niti po-

skusil ni, da bi si jo dvignil k licu. Po njegovem zadovoljnim smehlaju bi se dalo soditi, da mu je krasna slika tega bega pripravila večje veselje, kakor bi mu ga mogel najbolj srečen strel.

France seveda je sodil drugače. Žalostno in očitajoče je majal z glavo: "Ali gospod grof! Kaj ste zdaj naredili! Saj je pravi čudež, da je prišel jelen tod mimo. In vi ga pustite, da uide! Marija in Jožef! Kaj bo rekel milostni gospod? To bo pošteno treskalo!"

Zdaj se je zamislil tudi Tasilo. Sprevidel je, da bi ta lovska smola utegnila biti slab uvod v vse drugo, kar naj se v teh dneh odloči med očetom in njim. Ogibati se je moral vsakega spora. "Ni treba, da bi govorila neresnico," je dejal, "toda če ne bo nihče stvari omenil, lahko molčiva."

France se je popraskal za ušesi. "Bolj pametno bi bilo, ako bi hoteli reči, da niste marali svojemu gospodu očetu odstreliti takšnega korenjaka od jelena."

"Ne France! To bi bilo lagano. Ali ne?"

"Seveda, res!" France je dihal zagatno. "A z resnico nam gre dostikrat trda — pri gospodu grofu."

Lov se je končal in gonjači so začeli sestopati proti glavnemu čakališču. Tu je žarečega obraza hodil grof Egge sem in tja in si po vrsti ogledoval deseteraka in tri kozle, ki jih je podrl s štirimi varnimi strelji.

Schipper je skokoma pritekel doli po prodišču. "Gratuliram, gospod grof."

"Da, danes je bil spet prava urica!" se je smejal njegov gospod in si pustil zatekniti štiri zelene petljice za trak pri klobuku. "A zakaj ni tvoj lovec tam gori nič streljal! Dva od teh mojih kozlov sta se vendar obrnila najprej proti njemu?"

"Da, gospod grof! Razkobiljemo široko sta stala pred nama, gospod grof Robert je imel priliko za najlepši strel. A ker je menil, da bi utegnila kozla zaviti morda po stečini proti vašemu čakališču, ju je pustil. In prav je naredil. Rad vas mora imeti, gospod grof! Pri voščil vam srečo."

DALJE PRIDE

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI I I

IZ BAGUADA V STAMBUL
4 knjige, s slikami, 627 strani
Vsebina:
Smrt Mohamed Emina; Karavana smrti;
Na begu v Gorop; Družba En Naz.
Cena1.50

Izdajalec: Na lovu; Spet na divjem zapadu;
Rešeni milijoni; Dedič
Cena3.50

KRIŽEM PO JUTROVEM
4 knjige, 598 strani, s slikami
Vsebina:
Jesero smrti; Moj romani ob Nilu; kako sem
v Mekko romal; Pri Samarhi; Med Jesidi
Cena1.50

V GORAH BALKANA
4 knjige, s slikami, 576 strani
Vsebina:
Kovač šimen; Zaroča z zaprekami; V golob-
njaku; Mohamedanski svetnik
Cena1.50

PO DIVJEM KURDISTANU
4 knjige, 594 strani, s slikami
Vsebina:
Amadija; Beg iz ječe; Krone sveta; Med
dvema ognjema
Cena1.50

WINETOV
12 knjig, s slikami, 1753 strani
Vsebina:
Prekrat na divjem zapadu; Za življenje;
Nšo-č, lepa Indijanka; Proklestvo zlata;
Za detektiva; Med Komančih in Apači; Na
nevarnih potih; Winnetov roman; Sans
Ear; Pri Komančih; Winnetova smrt; Win-
netova oporoka
Cena3.50

PO DRŽELI ŠKIPETARJEV
4 knjige, s slikami, 677 strani
Vsebina:
Brata Aladžija; Koča v potiski; Miridit;
Ob Vardarju
Cena1.50

2 U T I
4 knjige, s slikami, 597 strani
Vsebina:
Boj s medvedom; Jama draguljev; Kon-
čno —; Rih, in njegova poslednja pot
Cena1.50

SATAN IN IŠKARIJOT
12 knjig, s slikami, 1704 strani
Vsebina:
Izseljenci; Yuma Betar; Na sledu; Nevar-
nosti nasproti; Alpađen; V treh delih sveta;
Cena1.50

Naročite jih lahko pri:

KNJIGARNI "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Pot=navzgor

47

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

Med njimi je nastal živahen razgovor in Hartman je z veseljem opazil, da ste obe dami našli pristržno medsebojno naklonjenost. Predno se ločijo, je Gita obljubila, da bo do odhoda gospe Hermsdorfove vsak dan prišla k njej za kakšno uro. In Gita je držala to obljubo in med obema damama se je razvilo iskreno prijateljstvo. Po odhodu gospe Hermsdorfove pa sta si mnogo dopisovali.

Gitino srce je bilo tako vsega polno, da ji je postajalo težje in težje Džoržu molčati o vsem, kar se je dogodilo. Sploh, čim dalje je bil odsoten, tem težje ga je pogrešala. Poleg tega pa so postali njeni odnosi do Džorževe matere neznočni. Samo misel, da bo po Džorževi vrnitvi tudi njej mogla vse pojasniti, in upanje, da bo mati potem proti njej pravična, ji je pomagalo prenašati težavno stališče.

Odkar se je Gita spoznala z gospo Hermsdorfovo in jo je pogosto obiskovala, ji je mati odkrito kazala svoje nezupanje. V te obiske sploh ni verjela, temveč je mislila, da sta bila v takem času Gita in Hartman na kakem s krivnem kraju. Kadar je Gita materi pripovedovala o ljubeznivosti gospe Hermsdorfove, se je na vpadih ustih stare žene zibal neveren in zaničljiv smeh. Nikdar ni odgovarjala Giti; toda vedno bolj se je v njeni glavi utrjevala misel, da Gita in Hartman varata njenega sina.

Kadar je Hartman zvečer prišel, je opazovala vsak pogled, vsako njuno potezo in ker je Hartman še vedno urejeval Gitine zadeve z založniki, ni izostalo, da ne bi Gita skrivni sporazum izdala s polglasnimi besedami ali s kakim pogledom.

Proti koncu avgusta prejme Gita od Džorža pismo polno veselja. Mosseniorova slika, katero je naslikal Džorž, je na razstavi zbudila veliko zanimanje. Pariški listi so prinesli sijajne kritike in Mossenior je bil z Džorževim delom izredno zadovoljen. Poleg tega pa je tudi nek prijatelj umetnosti kupil sliko za tisoč petsto frankov.

Džorž je imel še dokončati pod Mosseniorovim nadzorstvom pričo sliko dveh otrok Mosseniorove sestre. Bilo je krasno dekle štirinajstih let in deček star deset let. Džorž je bil vesel Mosseniorovega naročila, da je smel napraviti to sliko. To je bilo zanj najboljši priznanje.

Giti je sporočil, da ga bo to delo morebiti zadržalo v Parizu dalje, kot pa je nameraval. Mogoče bo že konec oktobra, ko bo delo skončal. Navzlic velikemu hrepenenju po Giti ni niti za trenutek pomišljeval, da bi izpolnil Mosseniorovo željo, ker mu je bila s tem podeljena prednost pred drugimi učenci.

Gita je bila prerazumna, da bi ga hotela obrniti na druge misli. Četudi ji je bilo hudo, da bo morala Džorža še dalje pogrešati, je vendar bila prepričana o veliki važnosti tega naročila in ga ni nagovarjala, da bi se prej vrnil.

Polna veselja nad Džorževim uspehom gre s pismom k materi, da ji ga prebere. Stara žena molče posluša, toda ne reče niti besede. Tako zelo se je zapredla v svoje temne, nesrečne misli, da tudi ta svetlobni žarek ni mogel predreti teme v njeni duši.

Vsled materinega neprodirnega obraza stopi nejevolja vroče v Giti obraz. Izvleče robec, da si ohladi čelo. Pri tem pa izvleče tudi svojo majhno denarnico. Pade na tla in se odpre. Srebrn in zlat denar se zvali po tleh. Gita se naglo skloni v veliki zadregi, da pobere denar. Mati pa začudena gleda zlatnik in ga pobere. Ostro in ježno pogleda Giti preplašen obraz.

"Od kod imaš toliko denarja?" pravi ostro in hladno. Gita nekoliko pomisli. Kaj naj odgovori? "O tem raj ne govorim, mati," pravi slehnjče. "Tako! — To je pa čudno. Saj vendar vem, da nisi imela denarja, razun onega, ki sem ti ga jaz dala. Sedaj pa ga imaš toliko! To je zlatnik za dvajset mark. Od kod je kar naenkrat prišel?"

Gita zbere svoje misli. Ali se naj pusti izpraševati kot kaka solarija? Ponosno dvigne glavo in vzame denar.

Pojasnijo o tem ti morem za sedaj še zamolčati," pravi mirno Gita.

Stara žena jo ježno pogleda.

"Za sedaj? To se pravi, dokler se ne spomniš kakega izgovora. Nikar se ne trudi! Mene ne moreš prevariti!"

Gitin obraz postane temno rdeč.

"Tega tudi niti najmanj ne mislim; ni mi treba lagati, kot mi ni treba glede denarja ti kaj pojasniti."

"Tako — misliš? Toda Džoržu boš morala odgovarjati zaradi denarja."

Gita resno pogleda v njene temne oči.

"Bodi brez s krbi, ničesar mu ne bom zamolčala."

Stara žena se trdo in zaničljivo zasmeje, Gita pa naglo odide iz sobe.

Bala se je, da se ne bo mogla več premagovati in do preloma med njo in materjo ni smelo priti.

Zadnje dni septembra se je gospa Hermsdorf vrnila s svojega potovanja. Takoj pošlje Giti pismo in jo prosi za obisk.

Gita je izvedela, da je gospa Hermsdorfova nameravala petnajstega oktobra prirediti sijajno praznovanje. Istega dne je bil njen rojstni dan in vsako leto ga je na ta način obhajala. Na svoj živahni način je Gito nujno prosila, da pride na to praznovanje.

"Morate p riti; kake odgovori sploh ne sprejemam. In morate mi tudi dovoliti, da svojim gostom povem, kako slavna oseba se skriva v gospej Giti Feldmanovi. Hočem vas vpeljati v družbo, draga gospa Gita, in po pogodbi imam samo do prvega oktobra molčati o tej zanimivi tajnosti."

"Kor sem upala, da se bo moj mož vrnil do prvega oktobra. Sedaj pa bo ostal še dalje v Parizu — do konca meseca oktobra."

"Dobro. Saj o tem ne bo ničesar izvedel, ker se bo težko srečal s katerim mojim gostom. Mojega računa mi ne smete prekrizati. Nekaterim svojim znancem in znankam sem že povedala, da sem za nje pripravila veliko presenečenje."

(Dalje prihodnjič.)

Neprijemljivi zločinci.

Londonsko kriminalno policijo imenuje ljudstvo, kakor znano, "Scotland Yard", to je "Škotski dvor". Ime izvira od poslopja, kjer ima ta policija svoj sedež. Čeprav so se že marsikateri pisatelji kriminalnih romanov, kakor Conan Doyle, norčeval iz kriminalnih uradnikov in so poveljevali zasebne detektive, kakor Sherlocka Holmesa, ki po določeni metodi razkrinkajo vsak zločin, nad katerim so si oficialni uradniki Scotland Yarda zaman razbijali glave, ni vendar nobenega dvoma, da je londonska kriminalna policija prvovrstna, morda najboljša na svetu. Najboljši dokaz za to je, da pozivajo vse lokalne policije na Angleškem in pa tudi marsikatero inostrano Scotland Yarda na pomoč, kadar se zgodi kakšen prav poseben zločin. Toda navzlic vsej spretosti in bistroumnosti se more zgoditi tudi uradnikom Scotland Yarda, da kakšnega zločina ne morejo pojasniti. Sicer imajo moder. policijske metode ki omogočajo razkrinkanje kakšnega zločinca tudi po dolgih letih, če ga že ne morejo zgrabiti takoj, vendar pa so tudi primeri, kjer je videti, kakor da je zločinec za večno neprijemljiv. Velike preglavice dela Scotland Yardu posebno trije takšni primeri.

Pri primer se tiče nekega vlomilca, ki vrši že 20 let svoj posel, ne da bi mogli doslej navzlic vsem naporom ugotoviti niti njegove identitete. Na policiji ga imenujejo samo "Flannel Foot", flanelna noga, to pa zato, ker vedo, da ima pri svojih vlomih navado, oviti si noge v flanelne krpe, da bi ga ne slišali. Svoja dejanja vrši vedno med 1.30 in 4. ponoči, deluje pa samo v revnejših četrtih. Zadovolji se zategadelj z manjšim plenom, toda ima navado, da obišče šest do sedem različnih stanovanj v eni noči. Policija ve tudi to, da ima v bližini kraja, kjer vlamlja, vedno pripravljeno kolo. Čeprav so že mnogi ljudje videli njegovo senco, ne ve nihče povedati kakšen je mož ali je še mlad ali pa star.

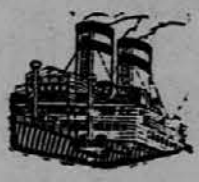
Njegovo živo nasprotje je takozvani zakrinkani mož iz Chelsea. Vlamlja samo v vile in stanovanja bogatašev in ne polaga nobene važnosti na to, da bi ga ne odkrili. Nasprotno. Že pogostoma se je zgodilo, da je hišnega gospodarja ali gospodinjjo zbudil in ju prisilil, da sta mu odprla blagajno ter izročila dragocenosti in denar. Najrajši vlamlja v chelseaski četrti in nosi masko, ki mu zakriva ves obraz. Njegov plen je pogostoma zelo velik in če poskušajo njegove žrtve, potem ko se je odstranil, stopiti v stik s policijo, morajo vedno ugotoviti, da je bil zločinec prerazal telefonske žice.

Tretji mož, ki ga je Scotland Yard že leta išče brez vsakega uspeha, je tisti, ki zna na zelo spreten način ponarejene bankovce po pet funtov spravljati v promet. Običajno dela tako, da kupi v kakšni trgovini, kjer je dosti ljudi, kakšno malenkost in jo plača s ponarejenim bankovcem. Čim ga je tako spravil v promet, se dolge tedne ne pojavi več v istem okraju. London je zelo velik in tako ne more nihče povedati, kje se bo pojavil slepar ob naslednji priliki.

Glavni vzrok, da teh mož doslej še ni mogla prijeti, vidi londonska policija v tem, da delajo sami. Če bi namreč delali s kakšno tolpo, ženo ali prijateljem, bi se s smrtno gotovostjo prej ali slej s svojim pajdaštvom sporekli in posledica tega so vedno masčevalne ovadbe na policijo. Vsekako pa je število zločincev, ki vodijo londonsko policijo za nos, zelo majhno in že to kaže njeno spretost.

Dolga zaroka.

V Parizu se je sedaj srečno končal ljubezenski roman, ki se je bil pričel že za časa francosko-nemške vojne leta 1870-71. Takrat es je častnik Pierre Lemonte, ko je ležal ranjen v lazaretu, seznanil s sestro Madeleino. Stregla mu je z največjo požrtvovalnostjo in samo njenemu energičnemu ugovoru se je moral Lemonte zahvaliti, da mu vojaški zdravniki niso odrezali ranjene noge. Čez nekaj časa je Lemonte ozdravel. Bolniška strežnica

Pišite nam za cene vozniš li-stov, rezervacijo kabin in po-jasnila za potovanje.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 W. 18th St., New York

SHIPPING NEWS

Na parnikih, ki so debele tiskani, se vrše v domovino izleti pod vodstvom izkuščenega spremljevalca.

9. decembra:
Normandie v Havre
Berengaria v Cherbourg

12. decembra:
Rex v Genoa

15. decembra:
Bremen v Bremen
Washington v Havre

16. decembra:
Queen Mary v Cherbourg

26. decembra:
Normandie v Havre

1. januarja:
Champfain v Havre
Berengaria v Cherbourg
Europa v Bremen
Manhattan v Havre

9. januarja:
Saturnia v Trieste
Lafayette v Havre

13. januarja:
Washington v Havre
Aquitania v Cherbourg

15. januarja:
Bremen v Bremen

16. januarja:
Rex v Genoa
Paris v Havre

20. januarja:
Berengaria v Cherbourg

22. januarja:
Europa v Bremen

23. januarja:
Conte di Savoia v Genoa
Champfain v Havre

27. januarja:
Aquitania v Cherbourg
Manhattan v Havre

2. februarja:
Bremen v Bremen
Berengaria v Cherbourg

6. februarja:
Paris v Havre
Rex v Genoa

3. februarja:
Europa v Bremen

10. februarja:
Queen Mary v Cherbourg
Washington v Havre

13. februarja:
Conte di Savoia v Genoa

19. februarja:
Bremen v Bremen

20. februarja:
Ile de France v Havre
Saturnia v Trst

24. februarja:
Manhattan v Havre
Queen Mary v Cherbourg

26. februarja:
Europa v Bremen

27. februarja:
Paris v Havre
Rex v Genoa

Madeleine mu je sledila v Pariz, kjer sta prebila oblego po Nemcih. Takrat sta se zaročila, toda starši častnika, ki je izviral iz bogate tovarnarjeve družine, mu niso dovolili, da bi se poročil s strežnico, ki je bila pred vojno prodajalka. V veliki užaljenosti so tedaj dekle-tovi starši dosegli, da je prekinila razmerje z Lemontom.

To pa je bilo le na zunaj, na skrivaj sta si prisegla večno zvestobo. Ko so starši umrli, mlada človeka nista bila več mlada, neprestano so prihajale kakšne ovire vmes, da sta morala poroko odlagati od leta do leta. Sedaj po več nego polstoletni zaročni dobi, sta se končno lahko poročila. Pierre šteje 96, Madeleine pa 86 let. Poroki je prisostvovalo več nego 2000 ljudi, ki so stari dvojici priredili viharne ovacije.

KUGA MED ČEŠKIMI PSI.

Že nekoliko mesecev razsaja med praškimi psi huda kažna bolezen, ki se je pojavila najprvo v Stuttgartu in se imenuje zato stuttgartska kuga. Po-brala je že na stotine psov, posebno dragocene eksemplarje manjših pasem. Tudi po za-padni in severni Češki se je ta-ko razpasla, da so se prej spo-radični primeri spremenili v pravo epidemijo. Povzročitelj bolezni je neka spiroheta in znaki govore za nekakšno Wei-lovo bolezen med psi. Zdrav-ljenje je zelo težko, ker pogos-toma odpovedo vsi pripomočki zoper bljuvanje, ki je za to bo-lezen tipično. Neprestano blju-vanje in driska žival tako osla-bit, da jo konča oslabeleost sr-ca. Umrljivost znaša okrog 80 odstotkov. Bolezni se živali nalezajo večinoma iz nesnažne vode mlak in močvirij. Pre-kuhana voda in večja pazljivost sta zato najboljša zaščitna pripomočka. Hitra pomoč re-ši isto tako marsikakšno žival. Prvi znak obolenja je bljuva-nje.

ZEMLJEVIDI

STENSKI ZEMLJEVIDI
Na močnem papirju s plat-nenimi pregibi7.52

POKRAJNI ROČNI ZEMLJEVIDI:

Jugoslavija 30
Dravska Banovina 30

CANADA 40

ZDRUŽENIH DRŽAV
VELIKI 40
MALI 15

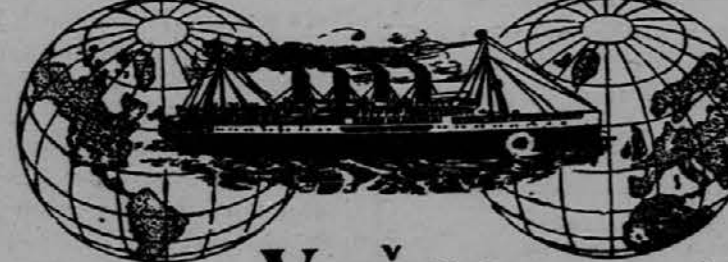
NOVA EVROPA 30

ZEMLJEVIDI POSAMEZ-NIH DRŽAV:

Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky, Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washing-ton, Wyoming 25
Illinois, Pennsylvania, Minne-sota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York, Virginia 40

Naročilom je priložiti denar, bodi-si v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 W. 18 Street
New York, N. Y.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vse to našo dolgoletno skušnjo Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se za-upno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potni liste, vizirje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjši strošek.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljam Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

ZA KRATEK ČAS IN ZABAVO NASLEDNJE KNJIGE TOPLO PRIPOROČAMO LJUBITELJEM ZDRAVEGA HUMORJA

DOMAČE ŽIVALI. 72 strani. Cena	30
GODČEVSKI KATEKIZEM. 61 strani. Cena	25
LUMORESKE IN GROTESKE. 180 strani. Cena	30
Trda vez. Cena 1.-	
12 KRATKOČASNIH ZGODBIC. 72 str. Cena	25
PO STRANI KLOBUK. 159 strani. Cena	50
POL LITRA VIPAVCA, spisal Felgel, 136 str.	60
PREDTRŽANI, PREŠERN IN DRUGI SVET-NIKI V GRAMOFONU. 118 strani. Cena ..	25
SANJSKA KNJIGA	60
SANJSKA KNJIGA	30
SLOVENSKI ŠALJIVEC. 90 strani. Cena	40
SPAKE IN SATIRE. 150 strani. Cena	30
TIK ZA FRONTO. 150 strani. Cena	70
TOKRAJ IN ONKRAJ SOTLE. 67 strani. Cena ..	30
TRENUTEK ODDIHA (Knjiga vsebuje tudi šaloigro "Vse naše"). 189 strani. Cena	50
VELIKA ARABSKA SANJSKA KNJIGA	150
VESELE POVESTI. 79 strani. Cena	33
ZENINI NAŠE KOPRNELE. 111 strani. Cena ..	45

TE KNJIGE LAHKO NAROČITE PRI:
KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pe leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročni-no pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO:
Pueblo, Peter Cullig, A. Saffitz
Walsenburg, M. J. Bavuk

INDIANA:
Indianapolis, Fr. Zupančič

ILLINOIS:
Chicago, J. Bevdž, J. Lukanich
Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero, in Illinois)
Joliet, Mary Bamblich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Joe Zelene

KANSAS:
Girard in okolica, Joseph Močnik

MARYLAND:
Kittzmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:
Detroit, Frank Stular

MINNESOTA:
Chisholm, Frank Gouže
Ely, Jos. J. Peahel
Elyleth, Louis Gouže
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Bivatic

MONTANA:
Roundup, M. M. Paulian
Washoe, L. Champa

NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick

NEW YORK:
Gowanda, Karl Struhsa
Little Falls, Frank Maslo

OHIO:
Barberton, Frank Troha
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slapnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Krmšio
Youngstown, Anton Kikelj

OREGON:
Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA:
Broughton, Anton Ipavec
Conemaugh, J. Brezovec
Coverdale in okolica, M. Kupnik
Export, Louis Supančič
Farrel, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin
Greensburg, Frank Novak
Johnstown, John Polants
Krayn, Ant. Taušelj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Žust
Pittsburgh, J. Pogatar, Philip Progar

STEELTON, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schifrer
West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:
Milwaukee, West Allis, Fr. Svok
Sheboygan, Joseph Kakeš

WYOMING:
Rock Springs, Louis Tauscher
Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik izda potrdilo za sve-to, katero je prejel. Zastopnike toplo priporočamo.
UPRAVA "GLAS NARODA"

OGLASUJTE V "GLAS NARODA"